

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL
FENT CARREERANY

MARIA DE LA SALUT

ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA
DE MALLORCA

Número 109

Any IX

SETEMBRE, 1995

*** PROGRAMA DE LES
FESTES PATRONALS.**

*** EXPOSICIÓ SOBRE
ELS 25 ANYS DEL
MARIENSE.**

*** ANTÒNIA TORELLÓ
ROIG, EXPOSA A LA
CAPELLA FONDA.**

*** ENSENYAR CATALÀ
A ANGLATERRA.**

*** EL PREGÓ DE L'ANY
PASSAT.**

Sumari

Editorial i sumari	2
La Mare de Déu	3
Programa de les Festes- 1995	4
Sa Xerradeta amb Josep Ferriol	8
Teatre per les festes	11
Les Borses de Treball	11
Bullit de Notícies	12
Demografia. Telèfons d'interès	14
El temps. Temps passat	15
Antònia Torelló Roig: Exposició a	
Sa Capella Fonda	16
Ensenyar català a Anglaterra	18
Pregó de festes de 1994	20
Carrerany Esportiu: Ciclisme	22
A la biblioteca, novetats	24

FOTOGRAFIES:

Magi Ferriol Bauzá
 Magdalena Soler Vallori
 Club Ciclista de Maria de la Salut

PORTADA:

Pal ensabonat, de les festes de l'any
 passat. Fotografia de Magi Ferriol

EDITORIAL

La constància, com diu l'entrevistat d'aquest mes, és una virtut.

Vint i cinc anys de durada ja és un temps suficient per demostrar que s'ha exercit la constància. Aquesta acció continuada anul·la el refrany popular: «les coses a Maria no duren». Un grup persistent que, contra tota tempesta, ha resistit fins avui i ha enrodonit i coronat unes noces d'argent, l'hi recordariem aquella màxima: un que lluita un dia, és important; un que lluita un any és necessari; un que lluita tota la vida, és imprescindible.

Són ses festes, el programa és atapit i llarg, hi ha per a tothom. Tot es ven a la plaça. El que no agrada a un, agrada a l'altre.

Una exposició de pintura a la Capella Fonda, un exposició futbolística a l'Ajuntament pels 25 anys del Mariense, etc. Molts d'anys per tots i Bones Festes.

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magi Ferriol Bauzá
 Pere Fons Pascual
 Joan Gelabert Mas
 Margalida Mas Vicens
 Miquel Morey Mas
 Onofre Sureda Ribas

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Ajuntament de Maria de la Salut, Grup de teatre Notosperaves, Mancomunitat del Pla de Mallorca, Miquel Oliver Roig, Pere J. Santandreu Brunet, Damià Quetglas, Club Ciclista de Maria de la Salut, Francisca Maria Font.

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY
 Fax: 971-525585
 Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Gràfiques SIBA
 Santa Margalida

La redacció de Fent Carrerany no es fa responsable de les opinions dels qui hi escriuen

Nº DEPÒSIT LEGAL: PM-457/1986

LA MARE DE DÉU

Persona nada no sap ni recorda els orígens i principis de la devoció dels moradors de Maria, i molts d'altres, a la venerada imatge de Maria de la Salut.

Els motius pels quals casi tothom puja les escales del cambril de la Mare de Déu de la Salut, el dia de la festa, segurament, són distints. Uns ho fan perquè hi creuen, altres perquè els hi duen o els hi envien, altres per costum, altres per allò de que...

si fos vera; altres per demanar un do, una gràcia, la sort, etc.

Naturalment, aquest dia, el temple està ben adornat i la gent ben vestida i arreglada. El vestit extern és d'autèntica festa, però hi està també el temple i vestit interior? O tot això és un muntatge, una hipocresia i una farsa? Que hi tens i guardes dins el teu santuari interior? Ràbia, enveja, gelosies, avarícia; ganes de criticar, corrompre, assassinar i robar? Aquest és el boliquet que portes davall el vestit nou quan puges les escales del cambril?

Però, no augmentem les tintes negatives, que, naturalment, hi són. Hi ha també la part positiva, la devoció sincera, la fe lliure, la comunicació com a canal de la bondat i la misericòrdia de Déu, la devoció a la Mare de Déu com a punt de referència i far de llum, com un descarragament de penes, desil·lusions, fracassos, amargures, com un consol i motiu per seguir vivent, etc. La lectura de la devoció a la Mare de Déu es pot fer també

i sobre tot, des d'un caire social. Ella és símbol d'unió, de llibertat, d'igualtat, de fraternitat, etc. Amb un sentit místic, que es tradueix en humà i terrenal, es diu que Maria és com si fos la mare de tota la humanitat. Llavors seria un camí dins la possibilitat utòpica d'una família universal, d'un món sense fronteres ni racismes ni aus de rapinya.

Llavors la imatge de qualsevol "Mare de Déu" no alçaria

bandera contra ningú, contra races, religions o idees. Llavors cap poble seria esclau de cap poble ni ningú moriria per demanar la independència. El centralisme i la dependència no hi serien. Ella seria el sol que il·lumina els dies i la llum que arracona la fosca. Quan puig els escalons del cambril no mir si vaig ben arreglat o tacat, mir el vestit interior que és el que compta per mi i pel benestar d'altre gent. Al millor, quan baixi, si he estat sincer, m'hauran fuit les taques. Encara hi ha miracles a fer ja que encara hi ha bandolers i assassins en els

temples.

El mateix venerable Julià Font i Roig en feia de miracles i encara en faria si algú s'hi acostàs amb devoció. Entre billet i billet hi cauria bé una estampeta d'aquest gran sant del segle XVI.

Pere Fons

PROGRAMA DE LES FESTES DE LA MARE DE DÉU - 1995

Organitza: Bar Poliesportiu

Divendres 1 de setembre

18,00 hs.: Passacarrers i Banda de Cornetes de Mª de la Salut

Dr: Antoni Moreno

19,00 hs.: Inauguració exposició de pintura

Autora: Antònia Torelló

Lloc: Capella Fonda

Organitza: Col·lectiu Capella Fonda

19,00 hs.: Final torneig de dobles de tennis

Lloc: Poliesportiu Municipal

Organitza: Moto-Club Cpo de Gas

22,00 hs.: Conferència - Col·loqui

«Era d'Acuari» _ «Curació Espiritual»

Lloc: Ca l'Amo En Gaspar

Organitza: Col·lectiu Capella Fonda

Dissabte 2 de setembre

10,00 hs.: Trial-Sin: Jocs amb bici

Lloc: Plaça de Dalt

Organitza: Moto-Club Cop de Gas

11,00 hs.: Conte - Contes per Na maria Antònia Roig

Lloc: Ca l'Amo En Gaspar

20,00 hs.: Pregó de Festes

A càrrec d'En Joan Sans Mercadal

Lloc: Plaça des Pou

20,30 hs.: XV Torneig obert d'escacs Mare de Déu

Lloc: Llar de la Tercera Edat

Organitza: Club d'escacs de Maria de la Salut

21,00 hs.: Torneig de Futbol Sala (darrera jornada)

Lloc: Poliesportiu Municipal

16,30 hs.: XV Torneig Obert d'escacs Mare de Déu

Lloc: Llar de la Tercera Edat

Organitza: Club d'Escacs de Maria

18,00 hs.: Futbol femení:

Penya barcelonista de Llubí - Maria

Lloc: Poliesportiu Municipal

Organitza: Bar Poliesportiu

19,00 hs.: Final de Torneig de Tennis masculí
Lloc: Poliesportiu Municipal
Organitza: Moto-Club Cop de Gas

Lloc: Ca l'Amo En Gaspar
Organitza: Fent Carrerany

20,00 hs.: XIII Torneig de futbol sala (darrera jornada)
Lloc: Poliesportiu Municipal
Organitza: Bar Poliesportiu

Dimarts 5 de setembre

20,00 hs.: Demostració de globus aerostàtic
Lloc: Poliesportiu Municipal
Organitza: Sa Nostra

20,00 hs.: Col·loqui i presentació del llibre «Una Vila Romana al Pla de Mallorca» de B. Pastor i altres autors.
Lloc: Ca l'Amo en Gaspar

Dimecres 6 de setembre

22,00 hs.: Recital de N'Amancio Prada.
Lloc: Església de Maria

19,00 hs.: 1ª Semifinal V torneig futbol femení

20,00 hs.: 2ª Semifinal V torneig futbol femení
Lloc: Poliesportiu Municipal
Organitza: Bar Poliesportiu

Diumenge 3 de setembre

9,30 hs.: Carreres ciclistes «Memorial Tomeu Bergas»
Lloc: Circuit urbà
Organitza: Club Ciclista Maria de la Salut

21,00 hs.: 1ª Semifinal del XIII Torneig de futbol sala

16,30 hs.: Torneig de futbol inter-associacions 3 x 1
Lloc: Poliesportiu Municipal

22,00 hs.: 2ª Semifinal del XIII Torneig de futbol sala
Lloc: Poliesportiu Municipal
Organitza: Bar Poliesportiu

19,00 hs.: Darrera ronda del V torneig de futbol femení
Lloc: Poliesportiu Municipal
Organitza: Bar Poliesportiu

Dijous 7 de setembre

21,00 hs.: Video i debat: «Correllengua»

11,30 hs.: Diada infantil
Lloc: Plaça des Pou
Organitza: Club d'esplai Es Rebrot i Cop de Gas

17,00 hs.: Cloenda del Curset de natació 1995
 Lloc: Poliesportiu Municipal
 Organitza: Associació de Pares d'Alumnes

19,30 hs.: Passacarrers amb xeremiers i banda de cornetes.

20,00 hs.: 25 anys del Mariense
 Partit de futbol: C. E. Constància-F. C. Mariense
 Lloc: Poliesportiu Municipal

22,00 hs.: Presentació dels equips de futbol del Mariense
 Homenatge a tots els Presidents
 Inauguració de l'exposició «25 anys del Mariense»
 Lloc: Plaça des Pou i Casa de la Vila
 Organitza: F. C. Mariense

23,00 hs.: Gran Castell de focs artificials
 Lloc: Plaça des Mercat

23,30 hs.: Revetlla musical
 Agrupació de Ball de Bot de Maria de la Salut
 Ball de Sala amb: Yesterday i Grup Balear
 Lloc: Plaça des Pou

Divendres 8 de setembre

10,00 hs.: Cercaviles amb xeremiers i banda de cornetes

11,00 hs.: Ofici solemne en honor de la Mare de Déu de la Salut per en Pere Fons Pascual i predicarà en Jaume Santandreu Sureda.

12,00 hs.: Curses populars
 Lloc: Es Cos

16,00 hs.: Concurs de dibuix infantil
 Lloc: Plaça de Dalt
 Organitza: Motor Club Cop de Gas

19,30 hs.: Festa infantil amb el Grup Paperins
 Lloc: Plaça des Pou
 Patrocina: Banca March

20,30 hs.: XV torneig obert d'Escacs Mare de Déu 95
 Lloc: Llar de la Tercera Edat
 Organitza: Club d'Escacs.

23,00 hs.: Gran Berbena amb el grups:
 Cristal i Guantes Negros
 Lloc: Plaça des Pou

24,00hs.: Agraïment de l'Ajuntament als col·laboradors de la 1ª Fira del Mercat d'ocasió.

Distinció de l'Ajuntament a n'Albert March;
 Campió d'Europa de Pesca Submarina

Dissabte 9 de setembre

Organitza: Mancomunitat des Pla.

11,00 hs.: Conta - Contes a càrrec de na Cateria de Llubí
Lloc: Ca l'Amo En Gaspar

13,00 hs.: Pal ensabonat
Lloc: Plaça des Pou

16,00 hs.: Curses de mini-motos locals
Lloc: Circuit urbà
Organitza: Motor Club cop de Gas

16,30 hs.: XV Torneig obert i VI torneig escolar infantil d'escacs.
Lloc: Llar de la Tercera Edat
Organitza: Club d'escacs

18,00 hs.: Partit de futbol aleví
Lloc: Poliesportiu Municipal
Organitza: F.C. Mariense.

19,00 hs.: XIII torneig de futbol sala
Partit pel 3er i 4art lloc i Gran Final

20,30 hs.: Concert de música clàssica a càrrec de
La Camerata Sa Nostra
Lloc: Església de Maria de la Salut

23,00 hs.: Concurs de Play back amb importants premis
lloc: Plaça des Pou

Diumenge 10 de setembre

15,30 hs.: Recorregut de caça
Organitza: Societat de caçadors «Sa Guàtlera»

16,00 hs.: Cotxes tot terreny
Lloc: Ciucuit Es Gassons
Organitza: Escuderia Peu Post

18,00 hs.: Partit inaugural del campionat de 2a Regional:
Mariense - LLucmajor
Lloc: Poliesportiu

19,00 hs.: Festa i homenatge als nostres majors
Missa a l'església.
Festa a la Plaça des Pou

21,30 hs.: Gran nit de teatre
«Recull de Carícies» (Sergi Belbel) i El perquè
de Tot Plegat (Quim Monzó) pel grup de teatre de Maria
de la Salut NOTOSPERAVES
Lloc: Plaça de Dalt

SA XERRADETA AMB... JOSEP FERRIOL TORELLÓ

Dins el despatx de la rectoria parlarem amb un dels fundadors del club futbol Mariense, en Pep Ferriol Torelló, 42 anys, casat i dos fills. Haver estat cofundador té un petit mèrit, però seguir avui, després de 25 anys, té un sobre-mèrit o un «meritasso», com diríem en llenguatge normal i popular.

- Recordes, Josep, quan pegares la primera coça a una pilota?

* A l'edat de 9 anys ja vivia i estudiava al Seminari. Supòs que fou allà on vaig pegar la primera coça amb ràbia i coratge.

- Quina part ocupaves normalment o de què solies jugar?

* De porter o defensa. Ma mare deia que arribava a casa amb el guardapols brut de terra roja i amb genolleres.

- Quins eren de jovenet els futbolistes més admirats per tu?

* Llavors, naturalment, estava de moda el Real Madrid. Jo admirava en De Felipe, Sanchis (pare), Zoco, Pirri, etc. En el Seminari només veiem el Real Madrid. Ara hi ha molta de gent del Barça i d'en Ramallets.

A vegades, diu en Pep, fèiem qualche escapadeta i anàvem a veure el Mallorca. Un diumenge anàrem també al camp del Balears. Els seminaristes sempre han estat una mica polissonets i, davall, davall, n'han fetes de ses seves. Tot allò prohibit per norma disciplinàries d'un col legi tancat, rompre-ho, té un disfruit, un goig i un encant. En Josep recorda aquell temps com un bon temps i en fa memòria amb contentació, humor i satisfacció.

- Dins o amb quins equips has jugat?

* Amb el Peña Cristal d'Inca i amb el Mariense.

- Recordes quan va començar el Mariense i amb quins dirigents i jugadors?

- La cosa futbolística seriosa començà el primer trimestre de l'any 70. Fou el primer president en Jordi Pastor i el primer entrenador en Miquel Oliver.

- Endemés d'en Jordi Pastor, recordes els altres presidents

que hi ha hagut fins ara?

* Si no m'equivoc els diré per ordre: Antoni Morey, Joan Barceló, Bernadí Matas, Antoni Esteve, Magdalena Carbonell, Pere Mas, Jaume Bergas, Andreu Bergas, Gabriel Bergas i n'Esteve Mas que és l'actual.

- Tu, que, per descomptat, fores del primer equip, recordes els altres que jugaren en aquest primer intent?

* Com dius, jo vaig pertànyer al primer equip juntament amb en Jaume Pastor, en Guillem Aulet, n'Onofre Sureda, Guillem Mascaró, Jaume Ribas, Jaume Bergas, Magí Ferriol, Pere Antoni Quetglas, Damià Bergas, Guillem Ferriol, Sebastià Quetglas, Antoni Castelló, Jaume Pastor Aloy, Rafel Oliver, LLuc Bunyola.

En aquell primer moment foren massatgistes: Ramon Frau i Bernat «Currillo».

- Quina era la categoria?

* Jugàvem dins la categoria de juvenils.

- On jugava a futbol la gent de Maria abans d'aconseguir el camp actual i definitiu?

* Abans només teníem camp de futbol en s'estiu. Cada any en fèiem un de nou després de segar. D'es meu temps record que en férem un ran de sa farinera, un altre any dins Son roig i també dins Ses Rotes, etc. Segur que s'en feien a altres llocs que no record.

- Com aconseguíreu des d'un principi, una petita part del que ara és el poliesportiu de Maria?

* Ens arriscàrem a comprar un terreny a «Sa Font». Anàvem de casa en casa a demanar doblers per pagar els

terreny pel nou camp de futbol. Llavors no imaginàvem un poliesportiu, n'hi havia prou i tasca amb un campet de futbol. Tothom col laborava, donaven doblers i ens animaven. El que compràrem era la meitat del que hi ha ara. Els vestuaris, en un primer moment, eren en el matedero i per arribar'hi, a vegades, hi havia problemes.

* Quins problemes, si ho pots dir?

- Si el partit havia pres un poc de remuntada, si el públic s'havia inflat una mica, l'àrbitre i alguns jugadors trobaven el refugi enfora.

- Peripècies, dificultats, problemes...

* Els problemes solien ser monetaris i de continuïtat. Jugaven dos anys si i un no. Una aturada i una partida.

Les peripècies més grosses les soliem tenir en els entrenaments.

- Segur que també tenguérem moments bons, alegries, festes, excursions, etc.

- Per descomptat. Si ho passaven bé...! La part positiva és molt grossa. Com anècdota diré que una vegada, havent guanyat el torneig de primavera, ens pagaren un viatge a Eivissa. Bitllets en mà, partírem

de Maria cap a s'aeroport. Nosaltres estàvem ben creguts que aquells bitllets eren bons i valedors i així ens anàrem a l'avió. La senyoreta que hi havia a la porta, sense pels a la llengua com moltes dones d'ara i de sempre, ens digué que amb aquells bitllets no podíem passar, que haviem d'haver tret una targeta d'embarcament i que ja l'haviem feta. No hi havia temps. Ens quedàvem a terra.

Enfadats, contrariats i culpables, no volent tornar a Maria amb aquella vergonya, ens enteràrem d'un possible hidrojet i ens hi arrambàrem. L'aparell estava espatllat i, coa baixa, coa baixa, haguérem de tornar a Maria. En Joan Rumbo plorava, supòs que era d'emoció, ràbia i empenyadura.

- Vos en va passar una de bona...!

* Però després de 48 hores ens admeteren els bitllets i ens hi anàrem. Ho passàrem molt bé. Allà llogàrem cotxes i recorreguérem tota l'illa.

Tot està amb un bon acabar. El poder-ho contar i recordar val més que l'embaràs i la parida de l'aeroport.

- Si no és massa preguntar i molestar, et demanàrem els

càrrecs que has tingut i tens dins el club del Mariense.

* Jo sempre he estat el secretari. Papers, fitxes, relacions de l'equip amb la federació, etc. Hem intentat, de mica en mica, dins la Federació canviar la imatge que tenien de violència, pegar als àrbitres, etc. Som es secretari des de fa 8 a 10 anys. Sempre dic que ho he de deixar i llavors seguesc.

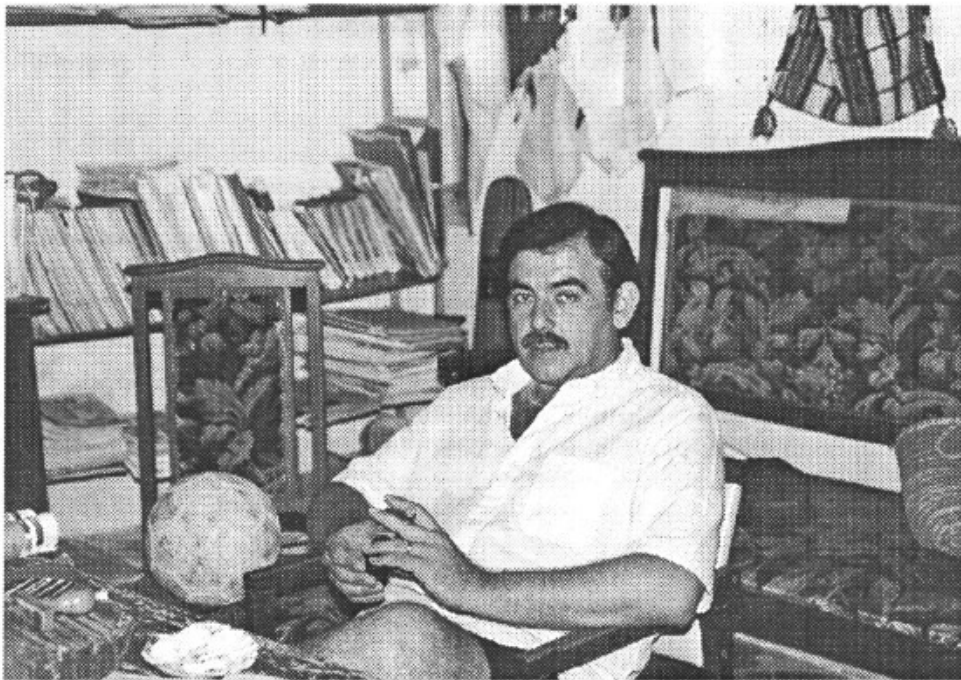
- La constància és bona, Pep. En quasi totes les coses, si n'hi ha un parell que no amollen, tot tira endavant.

* D'aquests darrers deu anys, n'estàrem un sense jugar. Ara fa cinc anys que, essent en Rafel el batle, tornàrem federar l'equip, pagar deutes etc.

- I què tal aquest president actual?

* Amb n'Esteve M a s compaginam molt bé les idees. Ens h e m recolzat sempre. Sense un no hi ha l'altre.

Això és com corda i poal o com el refrany d'aquells dos que ens feren la potranca: « T a n t o

monta, monta tanto...»

- I la correspondència?

* Jo cada setmana duc la correspondència del Mariense. Abans ho enviaven per correu i es perdia temps i doblers. Hi ha que defensar les sancions, recórrer al comitè d'apel·lació de la Federació, etc.

- Has notat canvis des del principi a ara?

* El món del futbol ha canviat totalment. Hem passat de tenir pressupostos de 100 i 200 mil pessetes a un mil lió sis-cents mil com és el d'enguany. Per exemple, l'any 73-74, essent president D. Antoni Morey, el pressupost fou de 284.000 pessetes i érem dos equips de segona regional i juvenils.

- Aquest 1.600.000, són per un sol equip?

* No. Ara en tenim tres d'equips.

- Els presidents, secretaris i demés càrrecs no deuen tenir massa pretensions.

* Acabar la temporada amb un sopar i deixar-ho tot per la pròxima. El que hem hagut d'aportar els directius d'aquests

anys no ha passat mai de mil duros.

- Hem vist unes pinzellades del passat i del present, quines, creus que són les perspectives de futur?

* El futbol, en els pobles del nostre voltant, ha anat decaient, sobre tot en quant a assistència de gent. En l'actualitat, el futbol està muntat damunt els doblers i així, a nivell federatiu, costa motivar un equip. La Federació de futbol va acordar, l'any passat, recaptar 23.000.000. en concepte de multes. En quant a nosaltres, el 80% del pressupost se'n va darrera gestions federatives, com fitxes de jugadors, mutualitats, arbitratges, sancions per part de la federació, etc.

- Hi ha algun tipus de federació o defensa dels equips locals?

* A rel d'aquests conceptes, enguany s'ha creat l'Associació Balear d'Equips de Futbol. El Mariense està representat per la meua persona, per poder defensar els interessos econòmics dels clubs davant la Federació. En aquesta associació de clubs hi ha dos representants de cada categoria regional. Dins segona regional hi som el Mariense i el Valldemossa.

Fins ara tot han estat pegues i traves per constituir-lo. Ara està firmada davant notari, però està pendent de legalització per part del Govern Balear.

- Com us organitzau els distints equips aquí a Maria?

* A iniciativa d'es batlle, volem unificar tots els clubs de Maria, de futbol, a fi de coordinar un poquet les subvencions, formant un comitè central i distribuïdor. De moment ens hem estat reunint i s'ha constituït una junta on hi ha un representant de cada equip, de les distintes categories. Després de moltes reunions pareix que hem arribat a assumir que hi hagi un sol club per coordinar horaris, temes federatius, etc.

- Quin és el principal desig d'aquesta nova junta?

* Que tots els equips es beneficiïn dels estatuts i depòsits del Mariense.

- Teniu ja pensats i organitzats els actes pels 25 anys d'existència del Mariense?

* Pels 25 anys de la fundació del Mariense estam preparant una exposició a l'Ajuntament de tot el que hagi tingut relació amb el Mariense i la seva història. La víspera de la Mare de Déu es jugarà un partit entre el Mariense i un equip de tercera divisió que, segurament, serà el Constància. Una vegada acabat el partit i abans de començar la berbena, es farà la presentació de les plantilles i un homenatge a tots els que han estat presidents del Mariense.

Es cercaran maneres per fer front al pressupost del 1.600.000 per

aquest any.

- Si no et sap greu i per acabar contestaries a un parell de preguntes ràpides:

- La constància és una virtut del Mariense?

* No

- Barça o Madrid?

* Madrid

- Un color?

* El blanc

- Una virtut?

* La constància

- Un vici?

* Menysprear els demés

- Una afició?

* Futbol i bicicleta

- Un desig?

* Salut i feina

- Una pel lícula?

* «La muerte tiene un precio»

- Un amor?

* El de sa mare

- Un arbre?

* L'ametller

- Una ciutat?

* New York

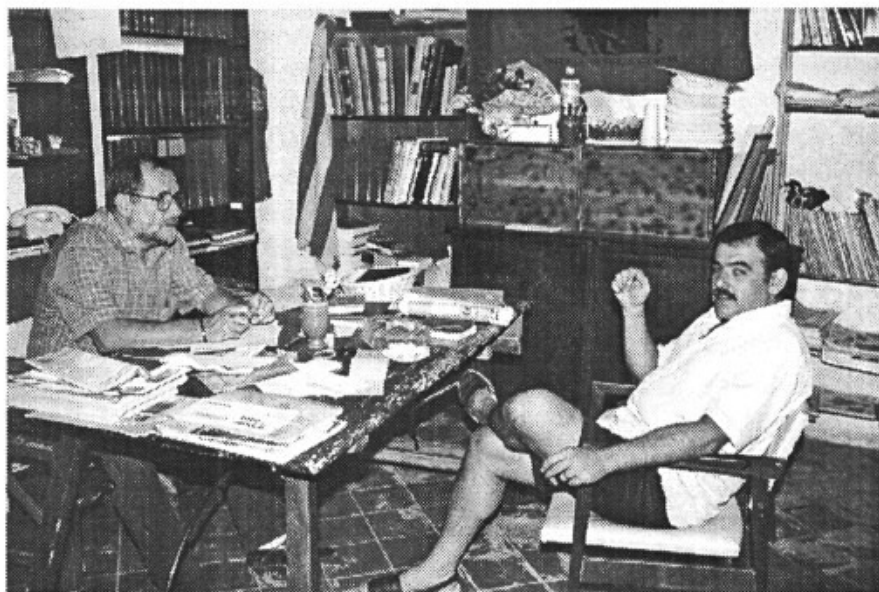
Josep, et desitjam a tu, al teu amic Esteve, president, al comitè i clubs de futbol, molta sort, coratge i empena. Us recordam que fer esport no és guanyar sempre. El qui perd també participa. Guanyar és de tots, saber perdre és de poquets perquè és més difícil. Els tocs, les bregues, les pedres, etc. venen per no saber perdre.

Celebrarem plegats les noces d'argent futbolístiques, que és un honor per tot el poble de Maria.

La teua dedicació, l'esforç i el temps, mai perdut, seran el teu orgull i gratificació.

Gràcies per haver-te dignat parlar amb nosaltres.

Pere Fons

TEATRE PER LES FESTES

Ja sentim remor de festes! La gent ja parla del dinar, de la berbena, de la gresca, i com no? de l'obra de teatre que no sol faltar-hi cap any. Enguany la fa de nou un grup de Maria, cosa que desperta més l'interès entre la gent. Alguns ja pensen en quins embolics es ficarà el senyor, la madona, el missatge o el porqueret. Però el teatre significa moltes més coses de les que estam avesats a veure e Maria. En el teatre tot és vàlid si s'aconsegueix transmetre una emoció, un somriure, una llàgrima, un sospir... Nosaltres hem volgut sortir del model de teatre que fins ara es feia a Maria i ens hem atrevit amb una obra que és ben possible que causi alguna sorpresa; dins aquesta obra podem trobar-hi uns personatges entre els 13 i els 60 anys, problemes, obsessions com la marginació, la pobresa, la droga, el sexe, la vellesa, conflictes entre pares i fills; problemes al cap i a la fi inseparables d'una societat deshumanitzada, cruel i violenta com la nostra.

Ben segur que alguns dels diàlegs insòlits que representarem

donaran tema de reflexió a més d'un o potser fins i tot algú es veurà reflectit en algun personatge. Però també volem advertir que aquesta no és una obra apropiada per nins i nines degut a la temàtica d'alguns diàlegs o a la dificultat de comprensió que presenten en algun moment.

Així, doncs, només ens cal dir que esperam veure-us el dia 10 a les 21,30. Tots hi sereu benvinguts!.

Grup de teatre Notosperaves

LES BORSES DE TREBALL

Continuant amb els articles d'orientació laboral, aquest pic parlarem de les Borses de Treball com un mitjà de contacte entre el treballador i l'empresa. Quan hi ha una necessitat de cobrir un lloc de treball, l'empresa deixa constància de la seva demanda contactant amb el centre on es troba la borsa de treball.

Per aprofitar-se dels avantatges d'una borsa de treball has de complir uns requisits:

- Emplena correctament el document de demanda.
- Avisas quan modifiques qualche dada o si trobes feina.
- Compromet-te personalment amb les condicions establertes per cada borsa de treball.

Algunes borses de Treball són les següents:

- Mancomunitat Pla de Mallorca. C/ Hospital, 28 de Petra. Tel: 830441

Compta en el seu Servei de Promoció Econòmica d'un servei dirigit a les empreses i persones que desitgin incorporar-se al món laboral, gestionant, a través d'una Borsa de Treball, ofertes i demandes de feina.

- Direcció General de Juventut, Menors i Família. C/ de Francesc Salvà, s/n Edifici "Es Pinaret", Es Pont d'Inca. Tel: 176410/14.

- SIOPJ C/ Horts, 1 baixos. Tel: 718344-719986

- UIB. Ctra. de Valldemossa, Km 7'5 Palma. Tel: 173040

Adreçat especialment als estudiants de la UIB que són llicenciats o diplomats, però també a tots els estudiants que volen incorporar-se al món laboral.

- CAEB Avda Gabriel Alomar i Villalonga, 27 Palma. Tel: 460650/54/58

- Instituts de Formació Professional (només per estudiants matriculats)

- Col·legis i Associacions Professionals (consulta el teu Col·legi Professional)

Per a qualsevol consulta que vulguis fer sobre temes d'orientació laboral i recerca de feina pots dirigir-te a la Mancomunitat Pla de Mallorca, Servei de Promoció Econòmica del carrer Hospital de Petra o telefonar al 830441 on t'atendrem gustosament i amb la professionalitat que el tema requereix.

Aquest article està elaborat a partir de la "Guia d'Ocupació" editada per la Direcció General de Joventut, Menors i Família, Conselleria de Governació i la Guia d'Orientació Laboral "Cerques feina?" editada per l'Ajuntament de Palma.

BULLIT DE NOTÍCIES

ESCOLA

És hora d'espolsar les maletes, aparellar llapis, borradors i llibres i cap a escola s'ha dit! El canvi sempre és bo. Massa vacances també cansen.

Pels nivells d'educació infantil i primària el començament serà dia 13 de setembre i a partir de tercer de secundària el dia 26.

TEMPESTA

Dissabte dia 19 d'agost hi hagué tal tempesta que algun llamp s'atreví a davallar per un ametller i descarregar la negativitat a la terra al seu pol oposat.

Els marcadors donaren que foren 62 els litres caiguts en poques hores. Les millors teulades degotaren per on quasi mai ho feien. És que, un dia així, allà on no hi plou no s'hi pot estar de goteres. Desitjam aigua, però ens agradaria que caigués pausadament i no d'aquesta manera incontrolable. A alguna estrangera els trons i llamps d'aquesta nit li llevaren el dormir per un bon grapat de dies. El més segur és que aquests forans no pensen en Santa Bàrbara en aquestes ocasions de perill.

ROCK

En mig del pla de Son Roig hi hagué una nit rockera. El rostoll romangué esmicolat i el terreny pitjat igual que una era a punt de batre.

Els organitzadors eren els «SKlata Sang», un grup de bons mariandos que des de fa tres o quatre anys donen branca de valent amb música forta i moderna.

Entre la varietat de conjunta d'aquesta nit campera, encara que no tots acudiren a la cita, hi havia un jove

conjunt també mariando que es movia a gust a damunt les fustes improvisades. Endavant, al lots, que això necessita constància i coratge!

ASFALT

La majoria dels carrers del casc del poble ja han rebut el quitrà corresponent. Podem recalcar el refrany popular «no és tard mai quan hi ha sort». Els asfaltadors o els responsables s'han estorbat una mica, però a cada carrer li ha arribat el seu moment: esperam les pluges per veure si resisteix. Les parts foranes, encara que no sien casc, també seria bo arreglar-les i posar-les a punt de «pastoria»

SA FIRA

El darrer diumenge de setembre és el dia assenyalat pel mercat d'ocasió. L'any passat va ser gros; no hi havia racó on no n'hi hagués un que venia o un que comprava. Segur que enguany serà igual o millor. És una fira molt ben posada ja que s'aprofita l'estiu de Sant Miquel. És un temps que mai no plou i enguany no serà una excepció. Qui tenguí per vendre que hi

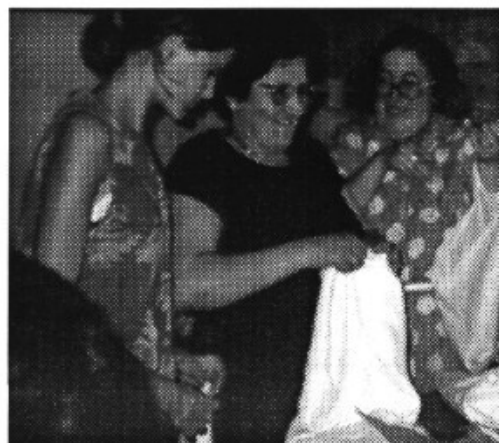
BULLIT DE NOTÍCIES

dugui i qui tengui ganes de mirar, mercadejar o comprar, que miri i que compri.

Aquest dia també podrem contemplar una exposició de pintura a la Capella Fonda.

SES TARRAGONES

Després d'un temps s'ha tornat obrir el restaurant «Ses Tarragones». Mestre Benet Darder, molt conegut i estimat, es veié obligat a tancar per manca de salut. Ara, en Jaume Dam, també conegut pels cursets de cuina de la Mancomunitat des Pla de Mallorca, l'ha posat en marxa.

LES JORNADES D'ESTIU

Ens conta la regidora Antònia Torelló que les jornades d'estiu d'enguany han durat dotze dies i s'han realitzat vint tallers (els noms dels quals sortiren al número passat).

La participació ha estat molt nombrosa, igualment també ho ha estat la de la gent del poble.

L'exposició dels treballs i fotografies dels distints tallers tindrà lloc a Can Gaspar durant les festes de la Mare de Déu.

DEMOGRAFIA

ENS HAN DEIXAT:

Na Catalina Ferriol Bergas, a l'edat de 88 anys, dia 6 d'agost. Vivia al carrer Major n. 128.

En Gaspar Bibiloni Susama, a l'edat de 88 anys, dia 7 d'agost. Vivia a Son Puig, 30.

Na Joana Maria Negre Mas, a l'edat de 78 anys, dia 23 d'agost. Vivia al carrer Costa i Llobera, 23.

Que descansin en pau.

BENVINGUTS:

Na Margarita Carbonell Bibiloni va néixer el dia 2 d'agost de 1995. Es filla de Pedro i d'Antònia i el seu domicili és Ramon LLull, 5

Enhorabona als seus pares i demés família.

SI L'AMOR VIU D'ESPERANÇA...

Si l'amor viu d'esperança
l'amor meva, ¿com no es mor?
l'absència, la recordança,
l'ideal i l'enyorança
la mentenen disn mon cor.

He nascut per estimar,
com pel cant l'aucell de gàbia
que els ulls li varen buidar
i en lloc de morir de ràbia
no s'atura de cantar.

Marian Aguiló,
Antologia Poètica, Editorial Moll

TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT	525002
FAX	525194
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)	525594
APOTECARIA	525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax)	525083
ESCOLA DE BAIX	525252
CA SES MONGES	525144
LOCAL TERCERA EDAT	525564
PARRÒQUIA	525033
GESA INCA: AVARIES	880077
BOMBERS	085
AMBULATORI D'INCA	502850
URGÈNCIES A TOTA L'ILLA	061
SON DURETA (Centraleta)	175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca)	502850
AMBULÀNCIES	200362
RECAPTACIÓ DE TRIBUTS	
DE LA CAIB (Inca)	505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA	
(Inca)	505150

HORARIS:

AJUNTAMENT:

de 8'30 a 15 hores.

APOTECARIA:

Matí: 9 a 13 hores.

Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.

UNITAT SANITÀRIA:

de 9 a 15 hores.

BIBLIOTECA:

Dimarts, dijous i divendres: de 18 a 20 hores.

Dimecres: de 17 a 20 hores.

Dissabtes: de 10 a 13 hores.

LÍNIA MARIA-PALMA:

Sortides Maria: 7'30 i 15 hores.

Sortides Palma: 13 i 19 hores.

LÍNIA INCA-MANACOR:

Cap a Manacor: 12'30 i 19'55 hores.

Cap a Inca: 9'40 i 18'50 hores

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU: Carrer Ponent, número 3.

- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al855043

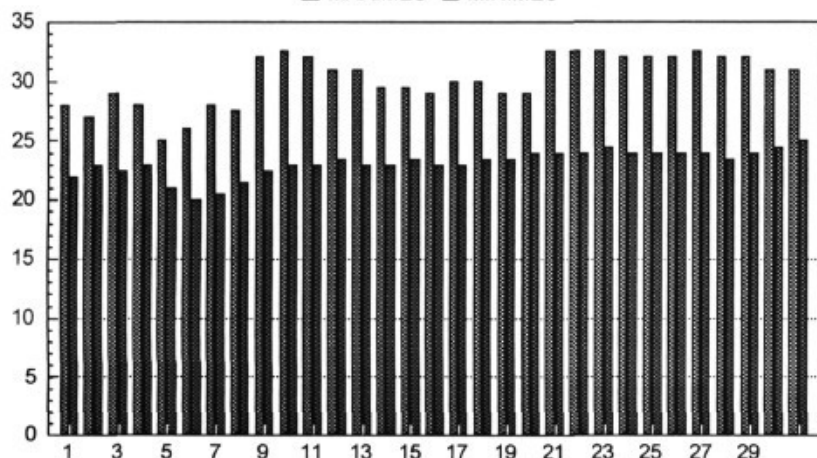
- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al520292

- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al236624

El temps

MES DE JULIOL

■ MAXIMES ■ MINIMES

PLUVIOMETRIA

Dia 4 5 l.

TOTAL: 5 LITRES

Temperatura Màxima

32'5 ° C (Dies 21, 27)

Temperatura Mínima

20 ° C (Dia 6)

Temperatura Mitjana

26'4 ° C

Mitjana Màximes

29'8 ° C

Mitjana Mínimes

23 ° C

RECORDANT EL MEU AMIC RAMON

Dins poc temps es complirà el tercer aniversari de la teva mort física. Tres anys són massa temps d'espera perquè es compleixin els teus desitjos, que no eren altres que dur-nos a pressionar el màxim per aconseguir que es fes justícia referent a una obligació moral i social que el poble de Maria, segons els antics alumnes del mestre Madrigal, té

en vers del sempre recordat ensenyant, que no és altre que dedicar-li un carrer en reconeixement a la seva sacrificada dedicació, que tots els seus antics alumnes sempre recordaren i encomiarem.

El dia següent a la seva desaparició, que com he dit, ja va per tres anys, vaig presentar a les oficines de la nostra Casa de La Vila, la sollicitud que tu m'havies confiada uns dies abans, perquè li donàs el curs corresponent. T'he de dir, tot contrariat, molest i enfadat, que, fins ara, no s'ha pogut aconseguir res positiu, però promet no descansar ni un moment fins que els teus, i de tants

d'altres desitjos, es vegin satisfets.

No obstant això, em satisfà poder dir-te que mai havia tingut tanta esperança com ara. Fa pocs dies que s'ha donat obertura al carrer que, des de l'Escola de Dalt, aquella que tu inaugurares pels anys 1934, segueix fins el carrer Villalonga, via que és, al meu parèixer, la més indicada per dedicar-la al nostre mestre D. Angel Madrigal Gómez.

No importa que te digui que, per la meua part, faré tot el que pugui que, a pesar de ser poca cosa, sempre podrem dir que no es va perdre per desinterès o per desídia.

I res més, Ramon. El dia de la inauguració, quan arribi, te recordarem, cosa que feim moltes de tardes en aquelles tertúlies on mai faltares mentre pogueres.

I de novetats, que vols que et digui? Poques coses. Tot segueix igual. Per no variar et diré que en les passades eleccions municipals es repetí la mateixa golejada del 5-3. Això vol dir que el poble està satisfet.

Sempre et recordarà amb amor el teu amic Miquel Oliver Roig.

Maria de la Salut, 20 d'agost de 1995

ANTÒNIA TORELLÓ ROIG: EXPOSICIÓ A LA CAPELLA FONDA

Hem visitat la casa n.6 del carrer Antoni Maura de Maria. Es la mansió pels fins de setmana de la família Oliver - Torelló. Ella, senyora Antònia Torelló Roig, la pintora, ens reb amb amabilitat; igualment el seu espòs i alguns dels quatre fills que eren a casa aquest dia. El lloc respira harmonia, tranquil litat i creativitat. Les parets mostren preciosos quadres de l'esposa, mare i pintora. Mentre bevem un suc amb família aprofitam per fer unes preguntetes.

- Quan va començar a sentir afició per l'art del pintar?

* He tingut afició tota la vida. Per raons de feina no he pogut pintar sempre. Per l'any 60 ja vaig començar a fer alguna coseta.

En un principi n'Antònia, com la coneixem entre nosaltres, pintava damunt vidre, encara que aquest període fou curt, ens diu. Ara pinta sobre tela i es confessa autodidacta. Fa uns 6 anys, manifesta, m'hi dedic més intensament.

- Com definiria el seu estil?

* Es una mica difícil. Pens que estic dins una línia intimista. Pint coses que a mi, personalment, em criden l'atenció. Objectes com pot ser un finestró d'una casa vella, un jardí solitari, sense ningú. Cerc la pau, la tranquil litat i ho exprés amb els colors, etc. En un principi donava més importància al dibuix, però ara cerc més els efectes dels colors, sense allunyar-me de la realitat.

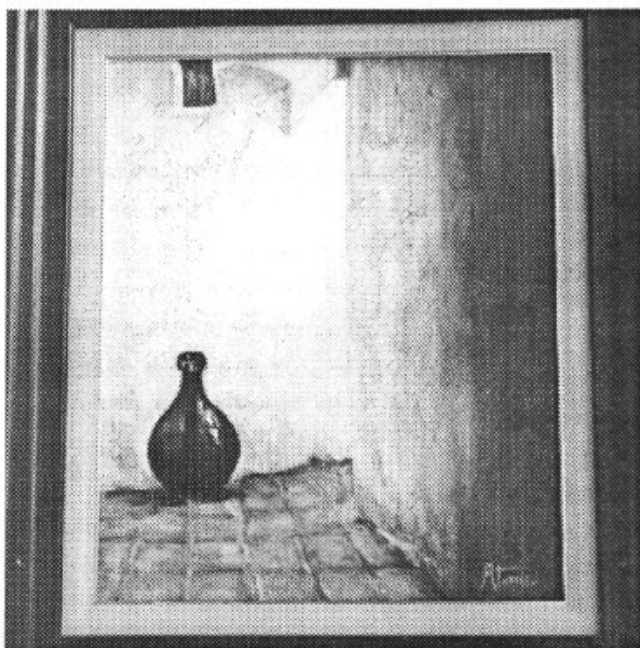
- Es només autodidacta o cerca també la guia d'algun

mestre...

* M'ha dirigida el pintor i professor Joan Gallardo i això m'ha donat camp, seguretat, coratge i il·lusió. Darrerament he dibuixat amb un jove solleric que es diu Ernest.

- Vostè, senyora Antònia, s'inclina només per un estil o comparteix distintes maneres de pintar?

* No estic fermada a cap classe de pintura. Puc anar a

veure un Velázquez i m'entusiasma davant la seva obra. Un altre dia mir un Picaso i també m'agrada. No estic tancada a un sol pensar i sentir. No hi ha pintura que digui que no m'agrada. Crec que tothom expressa les seves idees i hi té dret. Un ho ha de saber descobrir. M'agrada tot en general.

- Recorda on ha exposat fins avui?

* He exposat individualment a Maria de la Salut, a «La Caixa» de Ciutat, a l'Ajuntament de Can Picafort, a l'hotel Albatros d'Illetes, etc.

He participat a certàmens com Vila d'Andratx, on es va seleccionar el meu quadre, a Pòrtol, etc.

En quant a exposicions col·lectives he participat cada any a les que ha organitzat «Mans Unides»; a Binissalem, Selva, Mancor, Son Carrió, Campos, L'Logeta, etc.

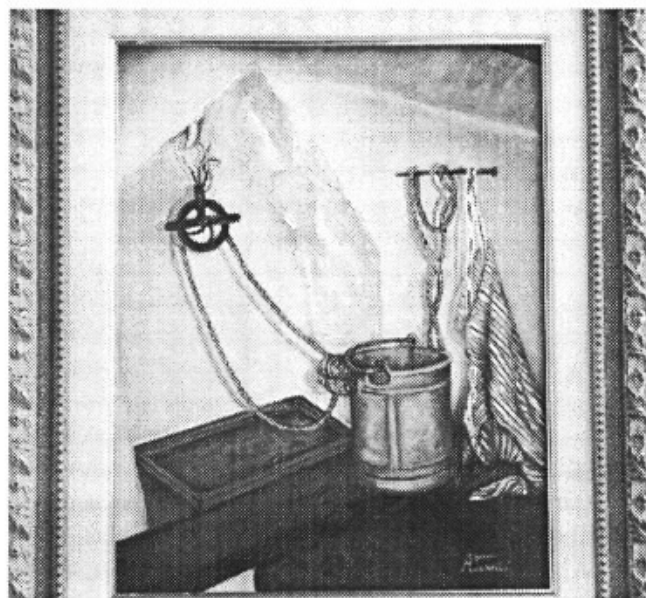
- Vostè exposarà per la festa de la Patrona, la Mare de Déu de la Salut. Seran moltes les obres que ens mostrarà a la Capella Fonda?

* Dependrà un poc de la capacitat del local.

- Varietat de temes?

* Coses de Maria, portes antigues, paisatges, bodegons, etc. serà una exposició una mica variada.

Així, aquestes festes patronals podrem contemplar pensaments, idees, sentiments concebuts i nascuts de l'ànima tendra d'una gran artista, la nostra amiga Antònia Torelló Roig.

Ella, com digué en Joan Gallardo, professor seu, camina amb tota sensibilitat i força, ferma, cercant arribar a llistons alts. La seva pròpia llum és i marca un estil.

Segur que tot el poble de Maria i molts de visitants passarem per davant els seus quadres, mirarem i admirarem la seva obra i elevarem l'esperit en la contemplació de les seves creacions.

Pere Fons

ENSENYAR CATALÀ A ANGLATERRA

1.- Introducció.

D'ençà del 1229, la llengua catalana s'incorpora com a llengua pròpia de l'illa de Mallorca, utilitzada com a vehicle de comunicació gairebé en tots els àmbits. Les Illes Balears formen part, així, de la cultura catalana i produiran tot un conjunt d'obres literàries i artístiques que són el fonament de la nostra cultura actual. Figures com Ramon Llull, Anselm Turmeda, Joan Ramis, Marian Aguiló, Mossèn Alcover, Maria Antònia Salvà, Llorenç Villalonga, Francesc de Borja Moll, Josep Maria Llompart o Marià Villangómez -tots ells nats a les Illes Balears- esdevenen puntals indispensables per entendre la llengua i la cultura catalana d'avui dia.

Al segle XX, superats ja els anys de dictadura i prohibició, s'enceta un període nou i pròsper per a la cultura, la llengua i l'economia de les nostres illes. Situats al bell mig del Mediterrani -amb un clima suau-, i amb un paisatge que continuament cal conserva, els mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterers ens enfrontam, quasi dins l'any 2000, amb un repte envers les Balears com a aprt integrant important de la cultura catalana. De fet, l'Estatut d'autonomia i el procés de descentralització que s'ha emprès a l'Estat Espanyol ha de permetre no només la preservació de la nostra identitat com a poble, sinó també l'ampliació, la renovació i l'envigoriment de la nostra forma d'ésser. Com a illes enmig de la mar hem rebut sempre la influència de totes les gents que ens han visitat -l'embat de tots els vents-, i hem fet nostra la seva empremta, alhora que s'han emportat quelcom de la nostra peculiar idiosincràcia. D'aquesta forma, es va establir per segles i segles l'intercanvi cultural, necessari i renovellador. Ara, **la tasca que ens pertoca és la recuperació de la nostra pròpia capacitat creadora.** I si d'ençà del segle XIII, la nostra llengua va servir ja Ramon Llull per expressar els seus pensaments en la seva gran aportació a la cultura europea, cal continuar amb aquesta tradició oberta i generadora. En aquest sentit, la tan sentida "normalització lingüística" no ha de consistir només en un ús més pulcre de l'idioma, sinó amb la presència majoritària de la nostra llengua i de la nostra cultura dins les Illes Balears mateixes, i en l'estudi i promoció precisament d'aquesta realitat a l'exterior. La creació de la càtedra "Illes Balears", a la Universitat de Sheffield (Gran Bretanya), i l'establiment d'un lectorat de llengua i literatura catalanes en aqueixa mateixa universitat anglesa representa un pas important.

2.- Les Universitats.

Segurament, la Universitat no ha de consistir exclusivament en lloc de transmissió de coneixements, sinó que la tasca de difusió també hi ha d'ésser present. La

Universitat de les Illes Balears, òrgan consultiu màxim a les Illes pel que fa referència a la llengua, impulsa aquesta recuperació cultural de què parlàvem suara. La càtedra "Illes Balears" és ocupada actualment pel Dr. Alan Yates, reconegut especialista i autor de llibres tan indispensables com *Teach yourself Catalan o Una generació sense novel·la?* -esdevinguts clàssics i continuament reeditats. La càtedra és acompanyada del lectorat de català, l'únic que és ofert des de les Illes Balears. Talment com els que convoca la Generalitat de Catalunya a la Gran Bretanya (a les universitats de Liverpool, Londres, Swansea, Cardiff, Manchester, Salford, Glasgow, Oxford, Southampton, Bristol, etc...), el nostre és emplaçat dins un departament de *Hispanic Studies* -amb aquesta denominació es fa referència als estudis relacionats amb la cultura portuguesa i brasilera, castellana i hispano-americana, i catalana. La càtedra "Illes Balears" i el lectorat fan un esment especial als estudis sobre les nostres illes, llurs tradicions i costums, la història, la situació lingüística i cultural actual. Durant el segon trimestre, s'han organitzat a la Universitat de Sheffield -a part de l'habitual feina docent-diverses conferències relacionades amb les Illes Balears: Mrs. Gloria Mound -*Honorary Research Fellow* de la Universitat de Glasgow- va parlar sobre "Continuity of Jewish Folklore and Customs in the Balearic Islands", Francesca Sureda Font hi tractà "La literatura catalana a Menorca durant la dominació britànica", el Dr. G. López Nadal, de la UIB, hi durà a terme una conferència sobre "Privateers in the Early Modern Mediterranean: the case of Majorca", Nicolau Dols i la Dra. Maria de la Pau Janer hi impartiran un seminari sobre "La Renaixença", i el Dr. J. Oliver Araujo participarà en un seminari sobre "La enseñanza del derecho en la Universidad española" i hi farà una conferència sobre "El sistema político español". La càtedra serveix, també, per a qualsevol consulta de caràcter acadèmic i/o científic -i en aquest sentit hem estat convidats a participar en la conferència "Language policy and planning in the EU", que tindrà lloc a la Universitat de Liverpool, en la qual tractarem la situació lingüística de les Illes Balears.

Pel que fa a la tasca docent, actualment a la Universitat de Sheffield els estudis de català contemplen l'ensenyament de l'idioma (català I, català II i català IV) i diversos aspectes culturals, sobretot literaris (La Renaixença, literatura medieval, "Modern Catalan Culture and Literature", l'escola mallorquina, etc...). També s'ha avançat molt en l'intercanvi i desplaçament d'estudiants, per tal com, a través d'un conveni de cooperació establert entre la Universitat de les Illes Balears i la University of Sheffield ha estat possible la creació de la llicenciatura

The University of Sheffield

The Department of Hispanic Studies announces
new Double Degree programmes in

Hispanic Studies with Hispanic Philology Hispanic Studies with Catalan Philology

doble, en la qual estudiants de les Illes Balears que segueixen la carrera de filologia catalana o de filologia espanyola a la UIB poden obtenir, després d'estudiar un any a la Universitat anglesa, tant la titulació que atorga la UIB com la que es lliura a la Gran Bretanya, alhora que possibilita que estudiants britànics puguin assistir als cursos de filologia catalana o de filologia espanyola que s'imparteixen a la UIB -precisament engunay acabarà la primera promoció de llicenciats en el programa doble.

Finalment, creim oportú que el programa d'extensió universitària o universitat oberta és una bona ocasió per a tots aquells que no són alumnes regulars de la Universitat per assistir a uns cursos rigorosos i de qualitat. Així, doncs, la *Division of Adult Continuing Education* de la University of Sheffield ofereix un curs de català, els resultats del qual han estat fins ara prou satisfactoris.

3.- L'Anglo-Catalan Society

L'any 1954 es va fundar a Oxford l'Anglo-Catalan Society. L'objectiu que actualment la societat s'imposa és el de promoure el coneixement i l'estudi de la cultura catalana a la Gran Bretanya, i d'estimular les relacions culturals entre els països de parla catalana i la Gran Bretanya. Anualment, se celebra una conferència que té lloc a diverses universitats britàniques, en què es tracten diversos aspectes de la cultura dels Països Catalans -història, música, art, literatura, llengua, etc...

El 1980 l'Anglo-Catalan Society va iniciar una col·lecció pròpia de publicacions -*Anglo-Catalan Society Occasional Publications*-, adreçades tant a estudiosos com al gran públic, en les quals són tractats els temes de més relleu de la nostra cultura. Per altra banda, i amb la intenció d'incentivar la recerca sobre temes relacionats amb Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears, l'Anglo-Catalan Society convoca anualment algunes beques i borses d'estudi, que faciliten el desplaçament dels investigadors.

El congrés anual de l'Anglo-Catalan Society engunay tindrà lloc a la Universitat de Cambridge, en què es commemorarà el Centenari del naixement de Josep M.

Batista i Roca, impulsor dels estudis de català a la Gran Bretanya. El congrés serveix com a lloc de reunió d'especialistes tant del Regne Unit com de l'estat espanyol, i en aquest sentit, permet de posar punts de recerca en comú.

Finalment, i com a homenatge a la tasca de divulgació científica que l'associació ha duit a terme, ha estat concedit a l'Anglo-Catalan Society el *Premi Ramon Llull* (1986), i la *Creu de Sant Jordi* (1992).

4. El suport des de Mallorca.

Tanmateix, tots els esforços i les iniciatives que es duen a terme a la Gran Bretanya -o a qualsevol altre estat- no seran ni suficients ni fructífers si a Mallorca mateix -o a qualsevol altra part del país- la presència pública de la nostra llengua no s'enforteix. Mínimament, per tant, hem de tenir presents tres punts, que cal que siguin estimulats. En primer lloc, *cal que el prestigi de l'idioma augmenti i que sigui present pertot arreu* i no com a cosa testimonial (per exemple, a l'aeroport, port, carreteres, etc.). En segon lloc, hem d'aprofitar els milions de turistes que ens visiten per fer-los conèixer la nostra realitat. En aquest sentit, seran molt útils els programes de promoció turística que han empresos alguns organismes públics, sebetot, però, *si fan esment de la nostra cultura com a element imprescindible i irrenunciable de la personalitat il·lenca*. En tercer lloc, no ens podem permetre el luxe de no ésser presents als fòrums acadèmics estrangers. Per això, ens sembla molt positiva la creació de la Càtedra "Illes Balears" i del lectorat. Per una banda, doncs, *és convenient l'establiment d'unes beques d'investigació sobre la cultura de les Illes Balears, destinades a estudiosos estrangers*. Per altra banda, cal *assegurar el coneixement de la nostra llengua entre estudiants estrangers* i, per aquest motiu, la University of Sheffield ha sol·licitat l'ajut dels ajuntaments de les Illes Balears amb la intenció de convocar unes borses d'estudi que possibilitarien unes breus estades d'estudiants estrangers a Mallorca, Menorca, Eivissa o Formentera per assistir a uns cursos de llengua i cultura. Fins ara, hem rebut resposta només de tres municipis, però suposam que aviat d'altres ajuntaments se sumaran a la iniciativa.

Com deïem al començament d'aquest article, *és tot un repte allò que tenim davant*. Així, ens imposam el deure -tant envers els nostres avantpassats com envers els nostres descendents- de continuar amb la nostra rica tradició cultural, aportant renovació a les altres cultures en la mesura que en rebem dels altres països, en un clima de debat i diàleg que sempre ha caracteritzat la nostra nació. Un repte, doncs, que tot just comença.

Pere J. Santandreu Brunet

University of Sheffield/Universitat de les Illes Balears

PREGÓ QUE INICIÀ LES FESTES DE LA MARE DE DÉU DE L'ANY 1994

Estàvem al cel i ens creïem que ens donarien la lluna

Era la vetllada de Santa Margalida o la matinada de Santa Pixedis, segons es miri. Un home fa 25 anys va posar una banderilla a la lluna. Deia que era una petita passa per a un home, però un bot de gegant per a la humanitat. Poder dir qualsevol bajenada i creure en qualsevol era l'esperit d'aquell 69. Un dia després, Santa Magdalena, les Corts franquistes nomenaven successor en títol de rei a Joan Carles de Borbó. I així estem, 25 anys després. Poc més o menys amb les mateixes coses. Això sí, com apuntà el filòsof Russell, amb l'àmbit de la mesquinesa humana, expandir fins a la lluna.

Ironies de la història són que encara demanem aigua i se'ns dóna vent. O que es mirés en blanc i negre i des d'un cafè a una plaça d'un poble sense aigua corrent l'èpic i llunàtic esdeveniment. Molts encara no s'ho acaben de creure. I ja tenen el televisor dins la casa i no s'acosten a la plaça! S'empassolen quatre morts negres amb les postres i tota la brutícia, més negra que la tinta que omple els diaris. Aquesta és l'aigua del temps que vivim: si abans vivíem de les passes dels altres, ara engreixam de les misèries dels demés.

Esquarterat el país i amb la cançoneta de la «Unidad de Destino en lo Universal», miràvem fa 25 anys pitreres i cuixes de nòrdica a les platges. Ja no s'hi val reconvertir canons amb tractors, reordenar urbanísticament la terra, recollides racionals de fems, desalinització de l'aigua i purificacions vàries de l'aire. Mallorca ja no és Mallorca, ara que tenim universitat. Aquesta mateixa casa, arreglada com està i amb quatre cables més, podria ser la casa d'un científic qualsevol, intercomunicat amb el món. Encara no ens acabam de creure que estrangers vendran que de casa ens treuran.

I nosaltres aquí fent esforços de memòria.

En un dia com el d'avui, no ens hauria de preocupar massa ni el passat, ni l'eternitat. Si demà podria haver-hi un científic habitant i treballant entre nosaltres, és perquè hi han cabut aviadors com el Capità Tauler o Jeroni Florit, mags de la fotografia com mestre Pere des retrats, mestres d'escola com en Madrigal, que deia que «si només els rics estudien, només els rics sabran». Eren temps d'epopeia, presagis nous en hores d'estretors, il·lusions que trencà la matèria.

Fa 25 anys canviaven les rodes plenes als carros

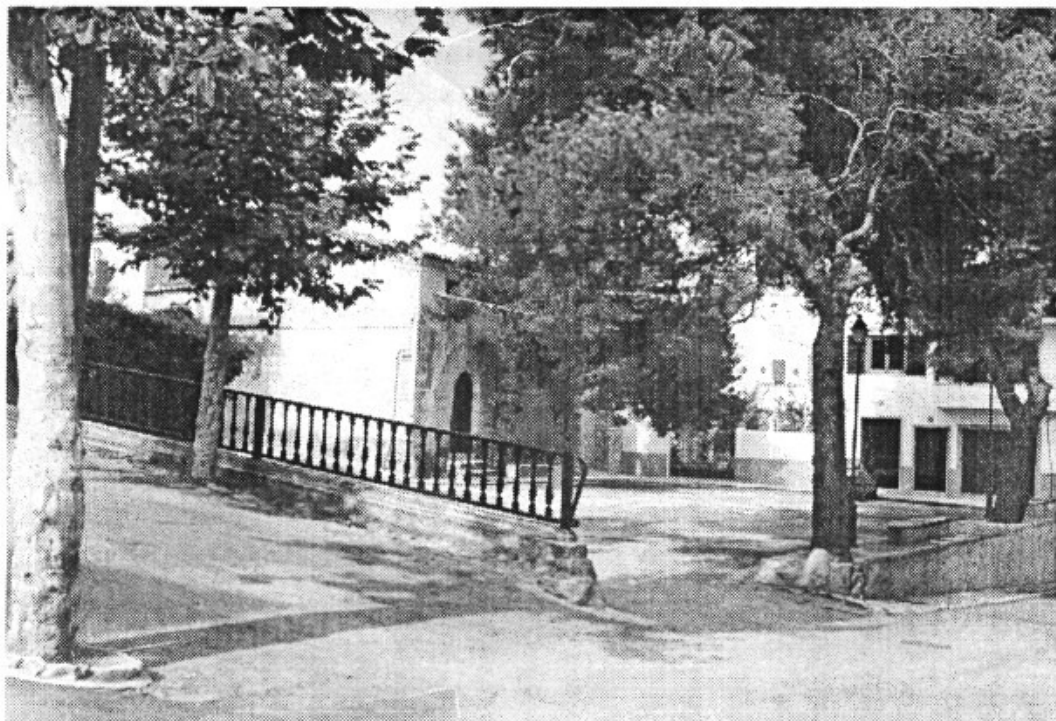
per unes altres de goma. El progrés va acabar amb els carros. I els estrangers compraven les velles rodes amb cercol metàl·lic per fer-ne típiques barreres. I ens ensenyaven a viure bé amb xalet i cotxe llarg. Aquí hi van caber forasters i estrangers. El turisme ens donà alegria i festes a balquena. Però ara els estrangers se'n duen l'aigua de Sa Marineta amb alevosia i -diuen- amb nocturnitat per regar els seus camps de golf. Haviem de fer un verger d'aquests comellars d'aquests comellars i ara se sembren, tot lo més, de pipes que no se seguen. La vella cançoneta de «la terra no dona» és més vera que mai. L'anam venent i compram inútils cotxes per lluir a autopistes d'aparença. Amb un poc més, ens hi fan dur l'Ajuntament a Montblanc, que ja té nom euro-homologat, encara que se'n riguin d'un quan retreu el seu origen tarragoní.

I ha arribada l'hora -ens diuen ara- de buidar les velles cases de Sa Raval, el Racó, el carrer Major, els quatre molins i les cases de Roqueta per restaurar-les i convertir-les en apartaments. Sembla que no hi hagi alternativa ni per a la terra ni per a les cases. Potser tampoc no n'hi hagi per a la llengua ni per a les vides, condemnades a ser «pepetes de mostrador», si seguim fidels a la vella estampa pagesa del porqueret a qui la madona deia que el foc era mitja vida, mentre ell pensava que el pa ho era tota. Mentre hi hagi porquerets hi haurà amos i senyors que els tendran com un porquet més de la guarda, es digui Espanya la possessió o el senyor habiti a un ranxo de Colorado.

Però si alces el cap i mires, es veu...

Aplaudida la inútil arribada de l'home a la lluna, celebrats els 50 anys del desembarcament aliat a Normandia, els 20 de l'entronització de Felipe González a Suresnes, passats pel fanquet de Woodstock-Segona Part, hem vist, des de fa tants d'anys els anglesos pacificar l'Ulster, i esperam celebrar el centenari del cinema, amb el qual hem après a estimar d'aquella manera, o els 20 anys sense el tio Francisco. ARA SABEM QUE LES LLIBERTATS NO S'ACONSEGUEIXEN PEL MENYSPREU i que les festes, més que nostàlgiques, han de ser presents. Un present tan senzill com habitar poèticament aquesta terra i activar la creativitat, més que desconsolar-nos en el foc i els Brokervals que la cremen.

Aquest avui del diari de cada dia ens pot fer creure que la misèria és a flor de la pròpia pell, si els llegim amb les cucales posades i donant impotents voltes a la sinya per treure aigua a l'amo. Mirau, fa 25 anys el destí d'aquest

*Aquest pregó fou
acompanyat
d'un muntatge
audiovisual que
tingué lloc a Can
Gaspar*

poble estava cantat i calculat. Deien «A Maria no pot haver-hi res, tot acaba malament». I ja ho veis: Tenim l'index de batles democràtics més alt de les illes i quasi bé del país; en quatre anys, quatre batles, dues revistes i el trull de Montblanc; normes subsidiàries, milionaris i captaires; socialistes, gent de dretes i independents; arquitectes mercenaris, funcionaris golafres, avars i bruixes; aprofitats i molts d'ases; banda de música i cor parroquial; molts de mestres i estudiants; Capella Fonda i menjador social; crítics, artistes i poetes; moto-corss, bicicletes, futbol, piscina i clavegueram; carrers que passen i plaça del mercat; problemes, meló per les festes i festes amb pregó; drogaadictes i ecologistes; i, ara, aquest hostal. Aquest inventari, fet de pressa, significa tan sols que una mà oberta troba sempre un braç que s'allarga. I LA VIDA ES JAGA I ES SOMNIA, PERO MAI ES POT CLACULAR NI DELIRAR AMB LA VIDA.

Les festes són una bona excusa per ensumar aquesta bellesa. Són com un solc per a sembrar-hi la llavor de la sensibilitat. Així doncs, que soni la música! Les misèries no desapareixeran, però que la festa ens protegeixi en l'aigua, com ens ha servit d'empar en el foc.

Ni un crit de visca pot donar tanta força a la festa d'aquest poble com un pedaç capaç de fer fideus. La bandera que fa fideus, deien antany. I és vigent. Les festes aconsegueixen allò que és inèdit, impossible, inaudible, insòlit en el cada dia. Així doncs, poc es pot afegir a l'antic pregó d'un drap, hisat al punt més alt del temple la migdiada del primer de setembre anunciant les festes de la Mare de

Déu dels Missatges. En temps de mancances, era capaç de fer fideus.

Del fons, del fons del nucli del que som...

Han passat les cocaveteres i han vingut els cotxets. Han passat els balls i han vengut les melonades o les més actuals bregues de tribus juvenívols. Però les festes demanen músiques i balls que toquin fort la sensibilitat.

El poble que no dança els seus mites no és comunitat. Però han passat els boleros, perduts en passes donoses i simbòliques, puntejar de peus i arqueig de braços. Ha passat el minué, quan les parelles es donaven la maneta, ha passat també el vals, que permetia que la cintura fos el punt d'enllaç. Fins i tot, el tango. I aquí tot el cos era poc per donar sortida a instints i passions. La trilogia de boleros, teatre de paneret i revetla en el programa de festes semblen haver acabat amb la noció de la festa popular i la noció del propi cos i la multitud de sensacions que és capaç d'esbrinar. I l'autoritat encara insisteix en fer un pregó! Què no és poca cosa! Si encara fos escriptor de bona ploma o un il·lustre fill... Però un és tan sols fill d'una bona dona bona, com són multitud les bones dones bones que coneix. I es limita a fer resplendir la veu del poeta que sota el títol de Indesinenter, que vol dir sense aturar, augura el destí del poble, que no serà mai ni el cel ni la lluna.

Car les paraules vessen de sentit, l'aigua, la terra, l'aire, el foc són seus si s'arrisca d'un cop a ser que és.

Damià Quetglas, Sa Cabaneta, agost de 1994.

CARRERANY ESPORTIU

TRES CAMPIONS DE LES BALEARS

La llista de títols autonòmics aconseguits pels representants del CC. Maria de la Salut als darrers anys, s'ha ampliat amb els tres campionats de les Balears que aconseguiren els nostres representants en categoria social.

Fou a la cursa disputada el passat diumenge dia vint d'agost a Sencelles sobre un circuit interurbà de setze quilòmetres on els veterans completaren quatre voltes i la resta acabaren a la cinquena volta.

Dels veterans, el nostre únic representant, Manuel Fernández aconseguí la primera posició i, en conseqüència el títol de campió en veterans A. Dels restants, al primer quilòmetre de cursa es va formar una escapada d'onze homes on hi eren els nostres representants, Bernat Vicente, Biel Miralles, Carles Abraham i Pep Toni Genovard.

El primer d'ells, es va classificar en segon lloc de la general i fou el millor aficionat i el nou campió de la seva categoria. Quasi sis minuts després va arribar el pilot on el juvenil Jaume Macias aconseguí el tercer títol autonòmic pels nostres colors.

MIQUEL ARBONA, ACCIDENTAT

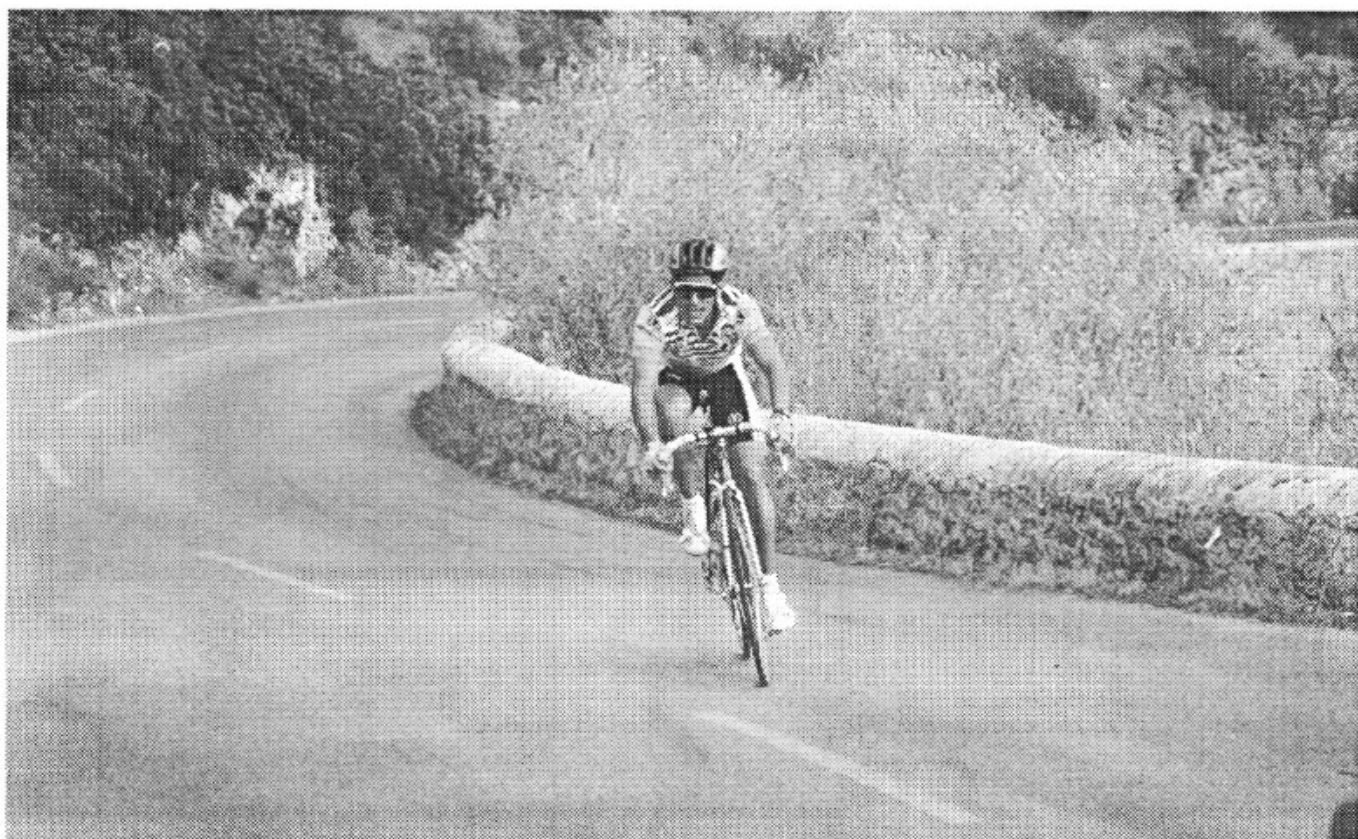
Un altre dels nostres ciclistes socials, Miquel Toni Arbona, es recupera d'una inoportuna caiguda que va patir a les passades festes de la barriada palmesana de Son Ferriol. Es disputava la darrera volta de la cursa per a veterans socials quan Arbona va entrar molt fort a una corba a la qual no pogué mantenir l'estabilitat.

Aquesta espectacular caiguda li va provocar una trencadura a conseqüència de la qual hagué d'esser operat a la clínica Femenias de Palma. Després d'uns quants dies de llit, va haver d'utilitzar dues croses per poder caminar. Afortunadament ja ha entrat dins una fase de millorança i estam segurs que, com tots desitjam, ben prest el tornarem veure amb bicicleta.

ANTONI FONT I FERRIOL COLOMBRAM

Ja fa algunes setmanes, la celebració del trofeu ciclista Restaurant Es Cruce, a Vilafranca, va significar una doble satisfacció per a nosaltres. A la cursa per a socials, Antoni Font, va aconseguir la seva primera. i fins ara úni-

ca, victòria absoluta com a social. A la pujada a S'Avall es va formar una escapada de nou unitats entre els quals n'hi havia cinc dels nostres. Antoni Font va arrodonir una gran actuació dels representants del CC. Maria de la Salut.

A la cursa estelar, per a juvenils i aficionats, no pogueren aconseguir el triomf absolut però forem l'equip més potent. Els nostres ciclistes ocuparen els llocs segon, tercer, quart, cinquè i sisè. La quarta posició fou per a Ferriol Colombram que, després de superar uns greus problemes físics que l'apartaren algunes setmanes de la competició, va demostrar una magnífica forma física al llarg de tota la cursa.

FESTES PATRONALS

Quan el present número de FENT CARRERANY arribi a les vostres mans, es molt possible que ja s'hagin disputades les curses de les festes patronals del nostre poble. Al proper número hi trobareu detallada informació i classificacions.

ACOMIADAMENT DELS EQUIPS DE COMPETICIÓ

La cursa per a juvenils i aficionats de les festes patronals serà l'acomiadament dels nostres equips de

competició. Pel que fa a les formacions abans esmentades hauran estat dos anys de presència a la màxima categoria del ciclisme illenc i sempre considerats com una de les tres millors potències de la nostra Comunitat Autònoma.

Pel que fa a les categories inferiors, alevins, infantils, fèmines i cadets, pensam seguir el mateix camí després d'una temporada gris amb les satisfactòries excepcions de Victòria Montiel i Vicenç Reynés. Possiblement continuem la nostra presència al ciclisme social deixant sempre la porta oberta al ciclistes mariandos que vulguin portar el nostre maillot a qualsevol categoria.

Així tancarem una etapa de quatre anys al ciclisme de competició amb un impressionant balanç de victòries, títols de les Balears, participacions a les seleccions balears i campionats d'Espanya, que desitjam també per a la resta de les entitats esportives del nostre poble. Sempre hem procurat que el nom de Maria de la Salut i del seu Club Ciclista estassen molt ben representats. Pensam que ho hem aconseguit.

Des d'aquí volem, públicament, deixar constància del nostre sincer agraïment a tots els ciclistes, entitats i particulars que ho han fet possible en el decurs d'aquests quatre anys de satisfaccions.

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

A LA BIBLIOTECA, NOVETATS

<i>La llegenda de la Rosa de Nadal</i>	I 2 LAG
<i>Els contes d'un dia</i>	I 2 GAL
<i>La dèria de la Cèlia</i>	I 2 CAB
<i>L'àvia de dalt i l'àvia de baix</i>	I 2 PAO
<i>Doncs jo vull ser</i>	I 2 ROS
<i>El Palau d'Aladí</i>	I 1 O
<i>La Caseta dels tres porquets</i>	I 1 O
<i>El Palau de la Ventafocs</i>	I 1 O
<i>El gat</i>	I 636 GAL
<i>Diccionari Visual Altea</i>	
<i>dels DINOSAURES</i>	I 575.8 DIN
<i>Enciclopèdia Il·lustrada</i>	
<i>El teu menjar</i>	I 612 TEU
<i>Mamífers</i>	I 599 MAM
<i>Llibre de paraules</i>	I 372 WIL

NARRATIVA

<i>Mentre Anglaterra Dorm</i>	820-3 LEA
<i>L'Hotel encantat</i>	820-3 COL
<i>El «Spleen» de París</i>	840-3 BAU
<i>Personatges</i>	849.9-3 CRE
<i>Silencis</i>	849.9-3 CRE
<i>El Viatger</i>	849.9-3 REN
<i>Relatos Urbanos</i>	860-3 REL

<i>El río del olvido</i>	860-3 LLA
<i>Como improvisar cuentos</i>	82.0 BRU
<i>Assassinat al Museu Britànic</i>	JN LIV

POESIA

<i>Un Hivern Plàcid</i>	849.9-1 MAR
-------------------------	-------------

ALTRES (Ciència, Belles Arts, Història)

<i>Genètica i herència</i>	575 MAT
<i>Guia Visual de l'Embaràs</i>	618.2 HOY
<i>Vocabulari de Restaurants</i>	641 (038) POL
<i>La música i la seva evolució</i>	78 (091) ALS
<i>Evolució de la música</i>	78 (091) ALS
<i>El Arte en la Historia del Hombre</i>	7 (091) HOL
<i>El Franquisme</i>	946.0 «19» GAV

VIDEO

<i>Blancaneu i el castell encantat</i>	V I 2 SCH
<i>Ozono: el càncer del cielo</i>	V 504.3 QUI
<i>Gandhi</i>	V 791 ATT
<i>El club de los poetas muertos</i>	V 791 WEI
<i>Bearn o La Sala de les Nines</i>	V 791 CHA

**Consell Insular
de Mallorca**

